

Protokoll

Fra møte i Hovedkomiteen

Dato: 19. september 2013, kl. 10-16

Sted: Ullevaal Business Class (UBC), Ullevål stadion, Oslo

Møteleder: Jan Alexander

Deltakere:

Fra Hovedkomiteen: Jan Alexander (leder), Gro-Ingunn Hemre (nestleder), Aksel Bernhoft, Margaretha Haugen, Åshild Krogdahl, Jørgen Lassen, Audun Nerland, Janneche Utne Skåre, Bjørn Næss, Inger-Lise Steffensen, Leif Sundheim, Ole Torrissen, Torsten Källquist (for Line Sverdrup).

Frafall: Augustine Arukwe, Line Sverdrup, Olav Østerås

Fra andre faggrupper i VKM: Kristian Hoel (12-14), Helle Margrete Meltzer (10-12)

Fra Mattilsynet: Kirstin Færden

Fra sekretariatet til VKM: Lars E. Hanssen, Astrid Bjerkås, Bente Mangschou, Inger Therese Laugsand Lillegaard, Edgar Rivedal (fra kl. 13-15), Ingfrid Slaatto Næss (kl. 12-15), Gro Mathisen (13-15), Elin Thingnæs Lid (fra kl. 12-15), Edel Holene (13-15), Marie Louise Wiborg (ref.)

1 Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Leder av Hovedkomiteen, Jan Alexander, ønsket velkommen til møtet. Ingen medlemmer erklærte at de hadde mulige interessekonflikter i sakene som skulle behandles.

2 Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Dagsorden og møteinnkallelse ble godkjent. Det påbegynte arbeidet med håndtering av dissens i arbeidsgrupper (sak 13/006) vil først bli tatt opp på møte i Hovedkomiteen 9. desember.

Forslag til protokoll fra møtet 10. juni ble godkjent.

3 Nytte- risikovurdering av morsmelk (10/003)

VKM besluttet i 2010 å selvinitiere en nytte- og risikovurdering av morsmelk. Fokus skulle være på barnets helse, og ta utgangspunkt i dagens nivåer av miljøgifter i morsmelk i Norge. Hovedkomiteen godkjente tre innledende kapitler i denne nytte- og risikovurderingen på møtet i januar, og fem kapitler på møtet i juni med de endringer som kom frem på møtet.

Helle Margrete Meltzer, leder av arbeidsgruppen, fortalte kort om det arbeidet som er gjennomført siden sist møte og hvilke utfordringer det er å sammenstille resultatene til en omforent konklusjon. Utkast til de to siste kapitlene, kapittel 9 og 10 ble fremlagt for Hovedkomiteen.

For å få til gode, faglige diskusjoner rundt saksgjennomgangen ble tre medlemmer av Hovedkomiteen bedt om å være referee på utkast til rapport om nytte-risikovurdering av morsmelk som ble fremlagt på møtet.

Refereene la frem detaljerte synspunkter på diskusjons- og konklusjonskapitler som Hovedkomiteens medlemmer diskuterte. Videre ble endringer som var gjort i dokumentet siden sist møte gjennomgått og kommentert.

Vedtak:

Innspill fra Hovedkomiteens medlemmer tas inn i arbeidet med å sluttstille kapittel 9 og 10 slik *Benefit- and risk assessment of breastmilk with focus on infants' health* kan sluttbehandles på det neste møte i Hovedkomiteen. Forslag til ny tekst i kapitlene 2-8 ble godkjent med de forslag til endringer som framkom på møtet.

For å ferdigstille arbeidet med nytte-risikovurderingen av morsmelk i løpet av 2013 ble det avtalt et ekstra møte i Hovedkomiteen mandag 11. november.

4 Presentasjon av en risikovurdering

Vurdering av risiko for svekket dyrevelferd ved merking av villlevende dyr

Merking påvirker velferden til ville dyr, men hvor mye og hvor sannsynlig det er at dyret lider, avhenger av innfangings- og merkemethodene som brukes og hvor kompetente personene som utfører jobben er. Det kommer frem i en risikovurdering av merking av ville dyr som Faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd har gjort på oppdrag for Mattilsynet. Leder for arbeidet med denne risikovurderingen, Kristian Hoel, presenterte risikovurderingen for Hovedkomiteen.

Hovedkomiteen takket for en for en flott og inspirerende presentasjon.

5 Økologisk produksjon og økologisk produsert mat (11/007)

VKM har mottatt en bestilling fra Mattilsynet der de ber om en vurdering av kunnskap om økologisk produksjon og økologisk produsert mat. Mattilsynet har funnet det hensiktsmessig å dele vurderingen, og dermed også spørsmålene i bestillingen i tre hovedgrupper. For å kunne gjennomføre arbeidet har sekretariatet delt opp humanhelsedelen i tre deler:

1. Plantehelse – planteproduksjon
2. Dyrehelse – dyrevelferd
3. Humanhelse – mat
 - a) Ernæring og fremmedstoffer
 - b) Hygiene og smittestoffer
 - c) Plantevernmidler

Arbeidet i arbeidsgruppen for del 3b) Hygiene og smittestoffer er ferdig og skal behandles av Faggruppen for hygiene og smittestoffer (Faggruppe 1) 27. september. For å få til gode, faglige diskusjoner rundt saksgjennomgangen ble to medlemmer av Hovedkomiteen bedt om å være referee på utkast til rapport. Leder for faggruppen presenterte rapporten på møtet, og en av refereeene gjennomgikk sine synspunkter til rapportutkastet som Hovedkomiteen medlemmer diskuterte.

Hovedkomiteen ble orientert om status i arbeidet med plantehelse – planteproduksjon (del 1), dyrehelse – dyrevelferd (del 2) og plantevernmidler (del 3c).

Når det gjelder del 3 a) Ernæring og fremmedstoffer har arbeidet med å få til en ordlyd i oppdraget som lar seg besvare vært vanskelig. På sist møte i Hovedkomiteen fikk sekretariatet i oppgave å finne en løsning på denne delen av oppdraget. Nytt forslag til mandatet var sendt ut i forkant av møtet.

For å gjennomføre denne siste delen av oppdraget om økologi foreslo sekretariatet at det nedsettes en arbeidsgruppe under Faggruppen for ernæring (Faggruppe 7) for å besvare oppdraget. Faggruppe 7 må ta stilling til om det er behov for å hente inn noen eksterne eksperter og om det er behov for bistand fra enkelte eksperter fra Faggruppen for forurensninger (Faggruppe 5).

Hovedkomiteens medlemmer ble bedt om innspill på nytt forslag til mandatet for del 3a).

Vedtak:

Innspill fra Hovedkomiteens medlemmer til vedlagt rapportutkast for del 3b) Hygiene og smittestoffer tas inn i arbeidet med å sluttstille rapporten i Faggruppe 1. Endelig forslag til kunnskapsoppsummering av hygiene- og smittestoffdelen av økologioppdraget skal sluttbehandles av Hovedkomiteen på møtet i desember 2013.

Hovedkomiteen slutter seg til ordlyd i mandatet del 3a) Ernæring og fremmedstoffer med de endringsforslag som kom frem på møtet.

6 Ny sak: oppdatering av nytte-risikovurdering av fisk og fiskeprodukter (13/008)

VKM har siden sist møte i Hovedkomiteen vært i dialog med Mattilsynet om en bestilling om oppdatering av VKMs nytte- og risikovurdering av fisk og sjømat fra 2006. Utkast til bestilling var sendt ut i forkant av møtet. Mattilsynet har hatt bestillingsutkastet ute på offentlig høring, og det ble avholdt et åpent høringsmøte med berørte parter 11. september.

Hovedkomiteens medlemmer fikk presentert forslag til gjennomføring av nytt oppdrag om oppdatering av risiko-nyttevurdering av fisk og fiskeprodukter:

- At oppdrag om oppdatering av nytte- og risikovurdering av fisk forankres i Hovedkomiteen
- At det nedsettes en prosjektgruppe direkte under Hovedkomiteen, med medlemmer fra Faggruppe 5 (forurensing), 6 (fôr) og 7 (ernæring) og Hovedkomiteen
- At det faglige arbeidet ledes av Janneche Utne Skåre
- At prosjektleder i sekretariatet blir koordinator for Faggruppe 5, men med støtte av koordinatorene for Faggruppe 6 og 7. Sekretariatets rådgiver for eksponering blir sentral i å gjennomføre nødvendige inntaksberegninger
- At utkast til oppdatert nytte- og risikovurdering sendes på høring i Faggruppe 5, 6 og 7 og eventuelt Nasjonalt råd for ernæring, men at det er Hovedkomiteen som endelig godkjenner rapporten

Mattilsynet har satt frist til å besvare oppdraget i løpet av våren 2014. Sekretariatet har signalisert at dette forutsetter at VKM får tilgang på nødvendige data i løpet av kort tid. En prosjektgruppe under Faggruppe 5 har imidlertid nettopp startet opp med en større risikovurdering av kadmium i mat. Det kan bli nødvendig å prioritere mellom slutføring av kadmiumoppdraget og oppdateringen av nytte-risikovurdering av fisk på grunn av stor arbeidsbelastning på sentrale eksperter. Denne nye bestillingen på fisk vil også forsinke oppstart av risikovurderingen av arsen i Faggruppe 5.

Hovedkomiteens medlemmer ble bedt om å kommentere Mattilsynets utkast til bestilling og forslag til sammensetning av prosjektgruppe som ble presentert på møtet.

Vedtak:

Hovedkomiteen støtter forslag til løsning for gjennomføring av oppdraget for en oppdatering av nytte-risikovurderingen av fisk og fiskeprodukter og foreslåtte eksperter til prosjektgruppen. Hovedkomiteen hadde ingen innspill til oppdragsteksten fra Mattilsynet.

7 Salterstatteren kaliumklorid (12/008)

Oppdrag om risiko-nytte av kaliumklorid som salterstatter til natriumklorid ble første gang diskutert på møte i Hovedkomiteen 12. desember 2012. Det var enighet om at oppdraget knyttet til mikrobiologiske spørsmål var uavhengig av nytte-risikovurderingen, men at det må sees nærmere på om nyttevurdering/risikovurdering skal gjennomføres samlet, eller hver for seg. Siden desember 2012 har det vært en lengre prosess mellom sekretariatet og Mattilsynet om endret ordlyd i bestillingen.

Arbeidet med denne vurderingen er fordelt på tre faggrupper i VKM:

- Faggruppen for hygiene og smittestoffer (Faggruppe 1) har ansvar for det mikrobiologiske spørsmålet
- Faggruppen for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk (Faggruppe 4) har ansvar for å vurdere risiko ved økt inntak av kalium fra mat
- Faggruppen for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi har ansvar for nyttevurdering av økt kaliuminntak (Faggruppe 7)

På møtet orienterte faggruppelideren for de involverte faggruppene om status for arbeidet.

Vedtak:

Hovedkomiteen tar orienteringen til etterretning. Saken tas opp igjen på møtet i Hovedkomiteen 9. desember med forslag til hvordan risiko-nyttevurderingen skal sluttbehandles.

8 Oppnevning av ny komité

Sekretariatet har påbegynt arbeidet med å få på plass VKM for den neste 4-års periode: 1. april 2014 – 31. mars 2018.

Sekretariatet gjennomgikk kort status for arbeidet med å oppnevne VKM for en ny periode.

Viktige datoer for oppnevningen

- Åpning av online registrering: 8. oktober 2013
- Full annonserer i aviser o.l.: 1. november 2013
- Søknadsfrist: 10. januar 2013
- Vurdering i bedømmelseskomité: til ca. 15. februar 2014
- Sekretariatets utkast til ny komité sendes til HOD: 1. mars 2014
- HOD utnevner nye komité: 1. april 2014
- Oppstartseminar mandag 16. juni 2014 (dagen før VKMs konferanse i forbindelse med 10-årsjubileet)

Bruk av rekrutteringsportal

VKM har valgt å bruke Jobb Norge som rekrutteringsportal for oppnevningen. Alle søkere må derfor registrere seg i portalen, fylle ut søknadskjema, CV og laste opp publikasjonsliste. Sekretariatet håper at søkerne vil oppleve løsningen som positiv og at det vil gjøre det administrative arbeidet lettere.

Markedsføring av VKM

For å bidra til bred rekruttering til VKM, har sekretariatet planlagt å gjennomføre flere kommunikasjonstiltak i tillegg til annonsering i aktuelle medier:

- Møter mellom direktøren i VKM og lederne av aktuelle kunnskapsinstitusjoner (flere møter er allerede gjennomført)
- Presentasjonsmøter på instituttnivå. En prioriteringsliste vil bli utarbeidet
- Brosjyrer og plakater til utdeling/opphenging på aktuelle institusjoner
- Nettinformasjon som institusjonene kan bruke internt
- Presentasjon som dagens medlemmer kan bruke i interne møter på sine arbeidsplasser
- Informasjon på VKMs nettsider, inkludert intervjuer med noen av dagens medlemmer

Hovedkomiteens medlemmer ble bedt om å gi kommentarer til søknadsprosessen og utkast til søknadspapirer på møtet eller sende dem skriftlig til sekretariatet.

Vedtak:

Hovedkomiteen støtter sekretariatets forslag til gjennomføring av oppnevning av VKM for neste periode. Sekretariatet tar med Hovedkomiteens innspill på søknadskjemaer og andre sakspapirer inn i det videre arbeidet med å lyse ut oppnevningen.

9 Orientering fra Mattilsynet

Mattilsynet orienterte om etatens arbeid med ny strategi.

Mattilsynet informerte om hva risikovurderingen fra VKM er blitt brukt til. Hovedkomiteen takket for orienteringen om ny strategi og ga uttrykk for det er nyttig og interessant å få innblikk i hva komiteens arbeid resulterer i.

10 Kommunikasjonssaker

Sekretariatet orienterte kort om:

- VKM deltar på Forskningstorget 20-21. september for første gang.

- Arbeidet med å planlegge VKMs 10-års jubileum er i full gang. Alle medlemmene av Hovedkomiteen vil bli invitert sammen med viktige samarbeidspartnere til et halvdagsseminar med middag 20. mars 2014. Formålet med møtet er å se fremover og få innspill på hvordan VKM bør utvikle seg.
- VKM skal lansere bloggen sin i løpet av september.

11 Nytt fra sekretariatet

Sekretariatet gjennomgikk høydepunktene fra VKMs statusrapport første halvår som ble overlevet Helse- og omsorgsdepartementet 15. september. Alle risikovurderinger som VKM planla å ferdigstille første halvår ble publisert. Sekretariatet berømmet alle eksperter for innsatsen.

12 Nye møtedatoer for 2013

- Mandag 11. november, kl. 10-14.
- Mandag 9. desember

13 Eventuelt

Det var ingen saker under eventuelt.